

NATIONELLA KVALITETSREGISTER

KVALITETSREGISTER – VAD ÄR DET?

Manólis Nymark, Stödfunktionen för Nationella Kvalitetsregister

VARFÖR KVALITETSREGISTER?

- Vi vill ha en allt bättre hälso- och sjukvård!
- All sjukvård ska omfattas av system för uppföljning och utveckling av verksamhet (Socialstyrelsen)
- Systematiskt förbättringsarbete är omöjligt utan resultatmätning (SKR)

KRAV PÅ VÅRDGIVARE

5 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen

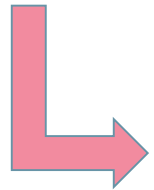
”Hälso- och sjukvården skall bedrivas så att den uppfyller kraven på en **god vård**. Detta innebär att den skall särskilt:

1. vara av **god kvalitet** med en god hygienisk standard och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen,
2. vara lätt tillgänglig,
3. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet,
4. främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen,
5. tillgodose patientens behov av kontinuitet och säkerhet i vården.

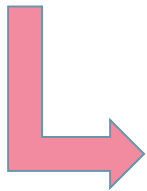

KVALITETSSÄKRING

5 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen: Inom hälso- och sjukvård skall kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Patientsäkerhetslagen: ställer krav på systematiskt kvalitetsarbete hos vårdgivare

Föreskrifter från Socialstyrelsen:

- Ledningssystem för systematisk kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- Rutiner för systematiskt patientsäkerhetsarbete (HSLF-FS 2017:40)

NATIONELLA KVALITETSREGISTER

- Har byggts upp av engagerade vårdprofessionella i syfte att skapa värdefull kunskap för att förbättra hälso- och sjukvården.
- Drygt 100 stycken.
- Finansieras delvis med statliga och regionala medel via SKR.
- Överenskommelse mellan regeringen och SKR om Nationella Kvalitetsregister.
- Varje register skapad för en specifik diagnos eller behandlingsmetod.

VAD KAN REGISTREN ANVÄNDAS TILL?

- Följa egna resultat över tid för ständigt förbättringsarbete på kliniker och vårdcentraler.
- Tidig varning.
- Dra slutsatser som enbart är möjliga med stora material.
- Se effekter på olika patientgrupper i ”verkligheten”.
- Jämförelser mellan enheter och regioner.
- Följsamhet till nationella riktlinjer eller mål.
- Checklista och stöd i arbetet.
- Information till patienter och allmänhet.
- Forskning.

VAD KÄNNETECKNAR ETT KVALITETSREGISTER?

- ”Primära syftet ska vara att följa upp medicinsk och annan kvalitet i själva vårdinsatserna. Med vård avses individriktad patientverksamhet, dvs. **vård, undersökning och behandling** inom hälso- och sjukvården” (prop. 2007/08:126 s. 179).
- Inte avsedda att användas för att kontrollera sjukvårdens kostnadseffektivitet eller produktivitet allmänt sett (**processmått**), men OK om det sker ”parallellt med uppgifter om **behandlingsresultat**” (prop. 2007/08:126 s. 185).
- **Ändamålet måste vara särskilt** (artikel 5.1 b GDPR). Innebär att kvalitetsregister måste vara uppbyggda kring enstaka diagnoser och behandlingsmetoder – inte allt för vida inklusionskriterier - **får inte bli totalregister över Sveriges befolkning**.
- **Får inte ha andra primära intressenter** för återkoppling av resultat eller för insamling av uppgifter än anslutna vårdgivare.

VAD KÄNNETECKNAR ETT KVALITETSREGISTER?

Överenskommelsen om Nationella Kvalitetsregister (2020)

Gemensamt för alla kvalitetsregister är att ”de är individbaserade och att de innehåller diagnos, insatta åtgärder och resultat för patienter...”

VAD KÄNNETECKNAR ETT KVALITETSREGISTER?

- Särreglering i 7 kap patientdatalagen
- Uppgifter från olika vårdgivare får samlas hos en myndighet i hälso- och sjukvården som ansvarar för informationen (centralt personuppgiftsansvarig myndighet – CPUA-myndighet)
- Respektive inrapporterande vårdgivare ansvarar för sin inrapportering
- Inrapportering är frivillig

KRAV PÅ NATIONELLA KVALITETSREGISTER

Varje **Nationellt Kvalitetsregister** ska ha en **utpekad** CPUA-myndighet, registerhållare och registerstyrgrupp.

- **Registerstyrgrupp** - utvecklar registret, samarbetar med deltagande kliniker/verksamheter, utformar registrets innehåll och design, gör registret användbart för förbättringsarbete och forskning, arbeta med registrets datakvalitet samt tillse en ändamålsenlig återrapportering, online, till berörda målgrupper (m.m.)
- **Registerhållare** – ansvarar för registrets utveckling och drift – en fysisk person
- **CPUA-myndighet** – vanligtvis en regionstyrelse som formellt har det juridiska ansvaret för registret.
- **Lokalt personuppgiftsansvarig** – rapporterande offentlig eller privat vårdgivare

13 stycken CPUA-myndigheter ansvarar för drygt 100 Nationella Kvalitetsregister

VÄGLEDNING - VEM ANSVARAR FÖR VAD I NATIONELLA KVALITETSREGISTER

- Fokuserar på **Treenigheten**
  - CPUA-myndigheten
  - registerstyrgrupp
  - registerhållare

} Vem gör vad!
- CPUA-myndighetens ansvar för uppföljning och internkontroll
- Relevanta styrdokument för registerorganisationen som bör finnas på plats
- Vem bestämmer om vad
- Registerhållare som inte är anställd av CPUA-myndigheten – hur göra
- Övriga stödjande aktörer (RCO, LPUA, SoS, Kunskapsstyrning)

LAGSTIFTNING – NATIONELLA KVALITETSREGISTER

7 kap. patientdatalagen reglerar:

- Regionala kvalitetsregister
- Nationella kvalitetsregister

Uppgifterna får enbart användas till

- **Primärt:** systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra vårdens kvalitet
- **Sekundärt:**
  - Framställning av statistik
  - Forskning inom hälso- och sjukvården
  - Utlämnande till den som ska använda uppgifterna för att säkra vårdens kvalitet, framställa statistik eller forskning inom hälso- och sjukvården
  - Fullgörande av annan uppgiftsskyldighet som följer av lag eller förordning

Syftet ska vara utveckla och säkra vårdens kvalitet, som måste brytas ner i specificerade (särskilda) ändamål

LAGSTIFTNING – NATIONELLA KVALITETSREGISTER

- Patienter behöver inte samtycka, men har en rätt att säga nej till registrering (**opt-out**)
- Kan när som helst efter registrering begära opt-out, varvid uppgifterna ska **raderas** i registret
- Opt-out kräver att patienten får **tydlig information** om sina rättigheter
  - Av CPUA (på registrets hemsida – olika språk)
  - Av vårdgivaren som registrerar (informationsblad, anslag, hemsida, kallelse till vård, informationskampanjer, olika språk)
- Om kvalitetsregisteruppgifter ska användas för **forskning** ska det framgå av informationen till patienter

Vägledning om information till registrerad enligt GDPR finns på www.kvalitetsregister.se

OPT-OUT

OPT-IN

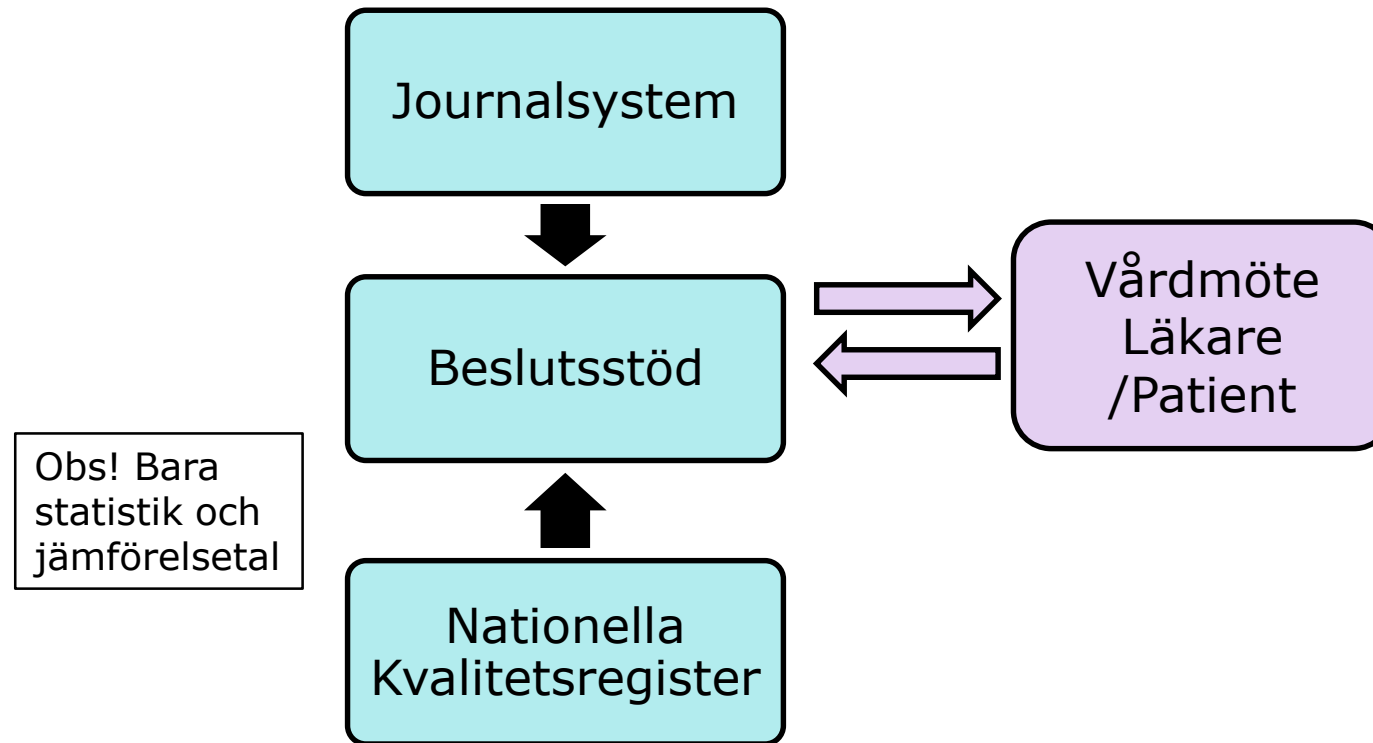

ETT KVALITETSREGISTER FÅR INTE ANVÄNDAS SOM BESLUTSSTÖD VID INDIVIDNÄRA VÅRD

- Kvalitetsregister är inga beslutsstöd.
- Får inte användas för individnära vård – bara ”systematisk och fortlöpande utveckling och säkring av vårdens kvalitet”.
- Skäl: de patienter som avstår från att låta sina hälsouppgifter få förekomma i ett kvalitetsregister riskerar att få en sämre vård än de som inte motsätter sig.

KVALITETSREGISTERUPPGIFTER PÅ AGGREGERAD NIVÅ FÅR ANVÄNDAS I VÅRDENS BESLUTSSTÖDSYSTEM

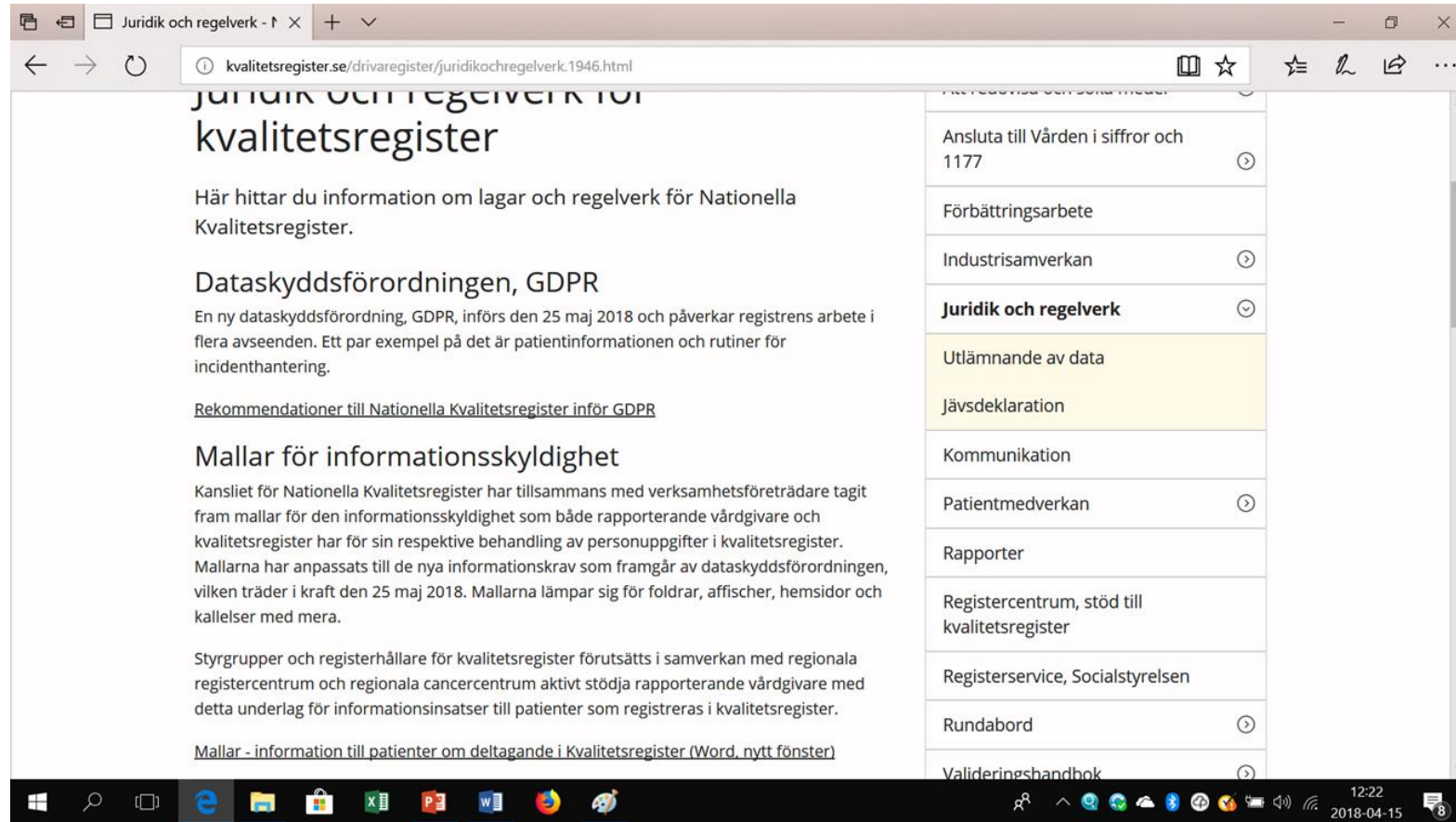
KVALITETSREGISTER OCH FORSKNING

- Enbart uppgifter som behövs för att utveckla och säkra vårdens kvalitet får finnas i kvalitetsregister – en informationskälla för forskning - **inga generella forskningsregister.**
- Möjligheterna att **samköra** kvalitetsregisteruppgifter med andra register inom ett forskningsprojekt avgörs av **etikgodkännandet.**
- Det är alltid en myndighet som ansvarar för ett kvalitetsregister, således ska alla som begär ut uppgifter **behandlas lika!**
  - Att forskningen antas bli av låg kvalitet eller att det finns forskningsprojekt som behandlar samma fråga är **inte** grund för avslag på en begäran om utlämnande av registeruppgifter för forskning.

TA DEL AV INFORMATION PÅ KVALITETSREGISTER.SE

The screenshot shows a web browser window with the URL kvalitetsregister.se/drivaregister/juridikochregelverk.1946.html. The page title is "Juridik och regelverk för kvalitetsregister". The main content area contains the following text:

Här hittar du information om lagar och regelverk för Nationella Kvalitetsregister.

Dataskyddsförordningen, GDPR
En ny dataskyddsförordning, GDPR, införs den 25 maj 2018 och påverkar registrens arbete i flera avseenden. Ett par exempel på det är patientinformationen och rutiner för incidenthantering.

[Rekommendationer till Nationella Kvalitetsregister inför GDPR](#)

Mallar för informationsskyldighet
Kansliet för Nationella Kvalitetsregister har tillsammans med verksamhetsföreträdare tagit fram mallar för den informationsskyldighet som både rapporterande vårdgivare och kvalitetsregister har för sin respektive behandling av personuppgifter i kvalitetsregister. Mallarna har anpassats till de nya informationskrav som framgår av dataskyddsförordningen, vilken träder i kraft den 25 maj 2018. Mallarna lämpar sig för foldrar, affischer, hemsidor och kallelser med mera.

Styrgrupper och registerhållare för kvalitetsregister förutsätts i samverkan med regionala registercentrum och regionala cancercentrum aktivt stödja rapporterande vårdgivare med detta underlag för informationsinsatser till patienter som registreras i kvalitetsregister.

[Mallar - information till patienter om deltagande i Kvalitetsregister \(Word, nytt fönster\)](#)

On the right side, there is a vertical menu with the following items:

- Ansluta till Vården i siffror och 1177
- Förbättringsarbete
- Industrisamverkan
- Juridik och regelverk**
- Utlämnande av data
- Jävsdeklaration
- Kommunikation
- Patientmedverkan
- Rapporter
- Registercentrum, stöd till kvalitetsregister
- Registerservice, Socialstyrelsen
- Rundabord
- Valideringshandbok

The Windows taskbar at the bottom shows the time 12:22 on 2018-04-15.

NATIONELLA KVALITETSREGISTER

Bildtext: Bild från
kvalitetsregister.se